

Klimaatverandering: Wat kunnen wij doen?

Goed onderbouwde feiten tonen aan dat de planeet opwarmt als gevolg van menselijke activiteiten, waardoor ons klimaat verandert. Dat is nu al schadelijk voor een groot aantal mensen. We kunnen de stijging van de wereldwijde temperatuur beperken, het milieu herstellen en verdere schade beperken. Maar dit betekent dat we nu een aantal grote veranderingen moeten doorvoeren. Wereldwijd moeten we tegen 2030 de uitstoot van broeikasgassen, met name CO₂, en andere vervuilende stoffen die de klimaatverandering veroorzaken, met de helft hebben teruggedrongen. We moeten ze tegen 2050 helemaal uitgebannen hebben om de meest catastrofale gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen. Dit is een enorme uitdaging, maar we beschikken al over de technologie, de middelen en de kennis om dit te doen.

De inspanningen van overheden en industrie schieten tekort. Mensen over de hele wereld moeten samenwerken en de benodigde veranderingen eisen. Alleen een inclusieve, krachtige, wereldwijde beweging, die uitgaat van ons gemeenschappelijke belang, kan regeringen, gemeenschappen, industrieën en anderen ertoe brengen onmiddellijk actie te ondernemen. Hiermee kunnen we een goede overgang naar een duurzame economie, een rechtvaardige samenleving en een leefbare planeet tot stand brengen.

De wereldwijde klimaatcrisis is een van de vele schadelijke gevolgen van het onderdrukkende en uitbuitende systeem waarin we leven. We kunnen deze crisis niet oplossen zonder ook andere fenomenen aan te pakken die verband houden met het economische systeem, zoals onderdrukking (b.v. racisme, klassisme, seksisme), de uitbuiting van mensen, de uitputting van de aarde, kapitalisme en oorlog. Dit betekent dat er

een einde moet komen aan winst als drijvende kracht achter ons economisch systeem. Het betekent ook dat er een einde moet komen aan de verdeeldheid tussen mensen en landen, en dat we het erover eens moeten zijn dat we allemaal in hetzelfde schuitje zitten. We moeten oplossingen vinden die in ieders belang zijn, oplossingen die geen enkele groep benadelen ten gunste van een andere groep. Onderdrukking en uitbuiting de wereld uit helpen komt iedereen ten goede. We kunnen ongelijkheid verminderen en een rationele economie creëren die iedereen overal ter wereld een goed leven geeft en een leefbare, bloeiende planeet mogelijk maakt.

Landen en bevolkingsgroepen die het doelwit zijn van onderdrukking, uitbuiting, oorlog en genocide (frontlinie-bevolkingsgroepen) zijn het meest kwetsbaar voor klimaatextremen. De oplossingen voor de klimaatverandering hangen af van het denken, het perspectief en het leiderschap van deze frontliniegroepen. Veel andere groepen mensen moeten ook informatie krijgen over de verandering van het klimaat, de oorzaken ervan en de mogelijke oplossingen. Deze informatie moet de gevolgen van de al tientallen jaren door de industrie en de overheden verspreide desinformatie en leugens te niet doen. Om succesvol te zijn, hebben we ieders goede denken en betrokkenheid nodig.

Onze besluiten en acties in het komende decennium zullen bepalen of de planeet voor de komende duizend jaar leefbaar zal zijn, ook al zijn sommige effecten van deze acties misschien pas na tientallen jaren zichtbaar. Onze rol hierbij is heel belangrijk. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste acties die we kunnen ondernemen om ons te verzekeren van een duurzame en veiliger toekomst:

WAT IS DOOR DE MENS VEROORZAAKTE KLIMAATVERANDERING?

Koolstofdioxide, methaan en andere gassen (broeikasgassen) worden voornamelijk geproduceerd door de verbranding van kolen, olie en gas (fossiele brandstoffen). Deze gassen stapelen zich op in de atmosfeer en gedragen zich als het glas van een broeikas dat de warmte rond de aarde vasthoudt. Andere primaire oorzaken zijn ontbossing en de meeste landbouwpraktijken. Als gevolg daarvan stijgt de temperatuur op aarde, met wereldwijde gevolgen zoals extreme hitte, schade aan onze voedsel- en watervoorziening, verlies van vele soorten, verwoestende stormen, stijging van de zeespiegel, toename van ziekten, en nog veel meer. Wetenschappelijke gegevens tonen aan dat we snel moeten handelen om de temperatuurstijging te stoppen. We moeten de activiteiten, die de opeenhoping van deze gassen en de koolstof die ze in de atmosfeer afgeven, sterk verminderen. Als we er nu niet in slagen dit probleem aan te pakken, kan dat onvoorstelbaar veel mensenlevens kosten en onze samenleving ontzettend veel schade berokkenen.

ENERGIEGEBRUIK EN ENERGIEBELEID

- Een snelle energietransitie van fossiele brandstoffen naar energie uit hernieuwbare bronnen zoals wind, zon, geothermie, microwaterkracht en golf- en getijdensystemen.
- Het beëindigen van subsidies aan de fossiele industrie, de exploratie, de winning, het gebruik van en de investeringen in fossiele brandstoffen stopzetten (inclusief gas uit fracking), en een groot deel ervan in de grond laten.
- Het energieverbruik verminderen, al het energiegebruik efficiënter maken, apparatuur, gebouwen en apparaten die op fossiele brandstoffen werken omzetten op elektrische energie.
- Kerncentrales ontmantelen wanneer deze kunnen worden vervangen door hernieuwbare energiebronnen (geen fossiele brandstoffen) en geen nieuwe kerncentrales bouwen.
- De ontwikkeling van openbare nutsbedrijven en door lokale gemeenschappen geïnitieerde en geleide energieprojecten ondersteunen.
- Betaalbare, hernieuwbare energie toegankelijk maken voor iedereen.

Sustaining All Life (SAL) is een internationale organisatie die zich ten doel stelt klimaatcrisis op te lossen door een einde te maken aan alle verdeeldheid onder mensen. *United to End Racism* (UER) is een wereldwijde groep mensen van allerlei leeftijden en achtergronden, die zich inzetten om een eind te maken aan racisme in de wereld en andere groepen ondersteunen bij het bereiken van dit doel. UER en SAL zijn projecten van Herwaarderingscounselen (HC) en maken gebruik van HC-gereedschap. Herwaarderingscounselen is een goed omschreven theorie en praktijk die mensen van alle leeftijden en achtergronden leert om elkaar effectief te helpen bevrijden van de emotionele littekens van onderdrukking en andere pijn. Door om beurten naar elkaar te luisteren en emotionele ontlading aan te moedigen, kunnen mensen oude pijn genezen en zijn ze beter in staat om te denken, zich uit te spreken en anderen te organiseren en te leiden in het opbouwen van een wereld waarin de mens en andere levensvormen worden gewaardeerd en het milieu wordt hersteld en behouden. Herwaarderingscounselen bestaat momenteel in 95 landen.

[SustainingAllLife.org](https://www.sustainingalldlife.org)

[UnitedToEndRacism.org](https://www.unitedtoendracism.org)

[sustaining_all_life](https://www.instagram.com/sustaining_all_life)

[@sustainalldlife](https://twitter.com/@sustainalldlife)

[SustainingAllLife](https://www.facebook.com/SustainingAllLife)

VEERKRACHTIGE EN DUURZAME GEMEENSCHAPPEN

- Landen en gemeenschappen veerkrachtig maken door iedereen de middelen te verschaffen die nodig zijn om zich aan te passen en de gevolgen van de klimaatverandering te verminderen. Denk aan verantwoord voedsel, schoon water, betaalbare huisvesting, hernieuwbare elektriciteit, gezondheidszorg, onderwijs, adequaat betaald werk en beroepsopleidingen.
- Zoet water van de aarde beschermen en het gebruiken om al het leven in stand te houden.
- Stimuleren en ondersteunen van veranderingen in levensstijl, van andere manieren van zaken doen en van 'zero-waste' strategieën die de consumptie verminderen. Dit moet vooral gebeuren in de rijkste landen en in gemeenschappen waar het meest geconsumeerd wordt.
- Producten uit fossiele brandstoffen, waaronder plastic, vervangen door biologisch afbreekbare materialen.
- Een einde maken aan oorlog. Universele demilitarisering bevorderen. Defensiebudgetten gebruiken om de transitie naar een toekomst met duurzame, hernieuwbare en schone energie te financieren.
- Overbevolking aanpakken door onderwijs en zelfbeschikking te bieden aan alle meisjes en vrouwen en door diensten voor gezinsplanning beschikbaar te stellen aan iedereen die dat wil.

LANDBOUW, ANDER LANDGEBRUIK EN VOEDSEL

- Beschermen en herstellen van gebieden die koolstof uit de atmosfeer absorberen (zoals oceanen, bossen, veengebieden en wetlands) onder de zeggenschap van de mensen die in deze gebieden wonen. Een einde maken aan ontbossing en bossen herstellen, zowel in tropische als in gematigde klimaatzones.
- Een plantaardig dieet bevorderen en minder dierlijke producten eten. Verminderen en composteren van voedselafval.
- Het gebruik van biobrandstoffen sterk beperken.
- Klimaatvriendelijke landbouw- en veeteelttechnieken invoeren die de uitstoot van broeikasgassen

verminderen en de opslag van koolstof in de bodem en in vaste planten bevorderen.

VERVOER, GEBOUWEN EN ANDERE SECTOREN

- Toegang bieden tot een wijdverspreid, betaalbaar openbaar vervoer dat gebruik maakt van hernieuwbare energie.
- Voertuigen en apparatuur op benzine vervangen door elektrisch aangedreven voertuigen en apparatuur.
- Onze samenleving zo reorganiseren dat mensen niet te veel afhankelijk zijn van reizen en goederentransport, maar dichtbij hun werk wonen.
- De uitstoot van broeikasgassen door koelapparaten, door de productie van cement, door het opzettelijk in brand steken van bossen en andere praktijken met een hoge uitstoot snel afbouwen.
- Bestaande gebouwen zodanig aanpassen dat ze energie-efficiënt zijn en energie uit hernieuwbare

ONDERSTEUNEN EN HELEN

Iedereen heeft begrijpelijkerwijs gevoelens over klimaatverandering: verdriet, angst, woede en wanhoop. Pijnlijke emoties, maar ook gevoelloosheid en ontkenning, kunnen ons vermogen om het probleem volledig onder ogen te zien beperken en het moeilijker maken om goed na te denken over of samen te werken aan oplossingen. Deze pijnlijke emoties zijn geworteld in de manier waarop onderdrukking en andere kwetsende ervaringen ons hebben beschadigd. Ze kunnen onze hoop voor de toekomst en ons vermogen om samen te werken beïnvloeden. Wanneer mensen gevoelens uiten terwijl er naar hen geluisterd wordt met genegenheid en zonder oordeel, dan kunnen die gevoelens worden losgelaten en minder een barrière worden voor effectief denken en samenwerken. Als mensen praten, huilen, bibberen, lachen of boosheid uitdrukken, genezen ze van de pijn van onderdrukking en van gevoelens van machteloosheid, wanhoop of ontkenning. Mensen helpen om op deze manier emotioneel te genezen, zal onze inspanningen om de klimaatcrisis aan te pakken versterken en onze kans op succes vergroten.

bronnen gebruiken. Eisen dat nieuwe gebouwen (bijna) energieneutraal zijn.

- Werken aan 'zero-waste' in de industrie, de bouw en de productie.

IEDEREEN KAN EEN STEENTJE BIJDAGEN

Er zijn zowel individuele als collectieve acties nodig, van lokaal tot internationaal niveau. Nuttige stappen zijn onder meer:

- Blijf informatie verzamelen over de klimaatcrisis, de effecten ervan overal (ook in frontliniegemeenschappen) en hoe je effectief actie kunt ondernemen.
- Praat overal met mensen over klimaatverandering. Over de oorzaken en gevolgen, over de grotere impact op arme gemeenschappen en over de oplossingen.
- Sluit je aan bij organisaties die klimaatverandering aanpakken, en neem deze onderwerpen mee naar organisaties waar je al deel van uitmaakt.
- Vind je stem en verzamel moed om je uit te spreken en onderneem grotere en moediger acties dan je ooit eerder hebt ondernomen om deze bedreiging voor ons allemaal te lijf te gaan.
- Ga door met het ontwikkelen van je begrip van en je vermogen om actie te ondernemen tegen alle vormen van onderdrukking. Deze maken dat mensen slecht behandeld en verdeeld gehouden worden.
- Verlaag je persoonlijke CO₂-voetafdruk. Er is hier veel online informatie over.
- Creëer mogelijkheden om te luisteren en gehoord te worden over onze zorgen en angst over de klimaatcrisis. Zo kunnen we allemaal beter nadenken en verbonden blijven naarmate de klimaatcrisis vordert.
- Neem de tijd om de schoonheid en kwaliteiten van de natuur, die ons allen draagt, op te merken en te waarderen.

EEN BREDE BEWEGING ORGANISEREN

- Steun het leiderschap en de betrokkenheid van bevolkingsgroepen in de frontlinie, van jongeren, vrouwen en arbeiders, en zorg ervoor dat de meest direct betrokkenen voor zichzelf kunnen spreken en gehoord worden.
- Steun de soevereiniteit en het leiderschap van inheemse naties en volkeren.
- Bouw aan een inclusieve wereldwijde beweging om een einde te maken aan klimaatverandering en de samenleving te bevrijden van uitbuiting en onderdrukking. Zo wordt een duurzame, rechtvaardige toekomst voor alle mensen gecreëerd waarin alle levensvormen en de planeet goed kunnen voortleven.
- Zorg ervoor dat rijke landen middelen beschikbaar stellen voor wereldwijde oplossingen voor klimaatverandering. Zorg ervoor dat ze aan andere landen de technologie en middelen geven die nodig zijn voor lokale initiatieven om zich aan te passen aan de door de mens veroorzaakte klimaatverandering.
- Pak onderdrukking, uitbuiting en ongelijkheid aan tegelijk met de aanpak van de klimaatverandering.
- Zorg voor een stabiele en rechtvaardige overgang voor arbeiders in de sector van de fossiele brandstoffen en andere getroffen sectoren.
- Heet iedereen welkom in onze beweging en help iedereen het verband te zien tussen de klimaatcrisis en hun eigen leven en hun eigen belangen.
- Ontwikkel programma's voor mensen en bedrijven om hun CO₂-uitstoot te verminderen, vooral in rijke landen, waar de individuele uitstoot het hoogst is.

Sustaining All Life

Voor meer informatie:

www.sustainingalllife.org of www.unitedtoendracism.org
adres: Sustaining All Life/United to End Racism
19370 Firlands Way N, Shoreline, WA 98133-3925 USA
Email: sal@rc.org Tel: +1-206-284-0311

